

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

144. De quibusdam opinionibus circa reconciliationem Ecclesiae, si
polluatur. Et pro praxi quæritur, an si homicidium, vel magna sanguinis
polluatur? Et quid si stans in ostio Ecclesiae recipiat vulnus ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

RESOL. CXLIV.

De quibusdam opinionibus circa reconciliationem Ecclesie, si polluat.

Et pro praxi queritur, an si homidium, vel magna sanguinis effusio contingat in porta Ecclesie, Ecclesia polluat?

Et quid, si stans in ostio Ecclesia recipiat vulnus lethale ab inimico, & mortuus cadat extra Ecclesiam, sanguinemque in ea non effundendo?

Et notatur, quod excusatur a peccato sacerdos celebrans in Ecclesia polluta, quoties pollutio contigerit post ceptum canonem: imo, tenetur Missam pressequi.

Idem est, si excommunicatus denunciatus ingrediatur Ecclesiam, eodem tempore, & non vult egressi.

Et tandem docetur posse celebrari in Ecclesia polluta ad dandum Viaticum moribundo, & si est Parochialis, licebit in ea baptizare, & servare Eucharistiam pro infirmis. Ex part. 11. tract. 8. & Misc. 8. Ref. 23.

§. 1. P. Aulus Piascius impressit per duas vices suam Praxim Episcopalem, in qua p. 1. cap. 2. art. 4. n. 7. sic ait: Vbi etiam reconciliatio haberi non posset, posset ex permissione Episcopi lauari Ecclesia polluta aqua exorcizata, & celebrari interim donec reconcilietur per Episcopum, similiter, & Ecclesia nondum consecrata si polluat, sufficit quod reconcilietur modo predicto per simplicem Sacerdotem c. fin. de consecration. Eccles. iam. gloss. Arm. loc. supr. citat. num. 2. Ita ille etiam in secunda editione, quam ipse tradidit fuisse correctam a censoribus Romanis.

2. Sed adversum illum nominatim, & merito insurgit Episcopus Iordanus tom. 1. l. titul. 12. n. 160. sic asserens: Piascius docet, quod vbi reconciliatio non posset haberi statim ab Episcopo, debeat lauari Ecclesia cum aqua exorcizata, & interim celebrari in ea, donec reconcilietur per Episcopum, cap. fin. de consecrat. Eccles. sic ille, qui novum dat intellectum eidem cap. fin. nimirum, ut procedat etiam in Ecclesia consecrata, donec Episcopus remaneat impeditus reconciliari: communis tamen schola Can. & DD. supr. citat. interpretantur illud de sola Ecclesia non consecrata, ut litera expressè loquitur: nec in his terminis crederem Piascium bene sentire, sed standum esse cum communi. Sic ille.

3. Vnde ego olim reprobaui Victoriam, Sa, & Sylviu[m] asserentes Episcopum posse committere reconciliationem Ecclesie consecrate simpliciter Sacerdoti, quod etiam reprobatur me citato Eminentissimus Cardinalis Lugo de Sacram. Euchar. disp. 20. sect. 12. num. 62. & etiam me citato Franciscus Lugo de Sacram. lib. 3. cap. 5. quest. 12. num. 95. cum aliis, & est textus clarus in cap. Aqua, de consecrat. dist. 1. 4. vbi consuetudo Bracharensis Ecclesie, qua solebat Episcopi similibus Sacerdotibus committere reconciliationem Ecclesie (scilicet consecrate) corruptela vocatur, & ratio redditur. Quia licet Episcopus committere valeat, quæ iurisdictionis existunt, quæ tamen Ordinis Episcopalis sunt, non potest inferioris gradus Clericis demandare. Consonat Rituale Romanum dicens: Simplex Sacerdos tantum ex privilegio Sedis Apostolicæ potest Ecclesiam ab Episcopo consecratam reconciliari, & tunc utatur ritu in Pontificali præscripto, cum aqua per Episcopum ad hunc vltim benedicta.

4. Non nego tamen cum Diuo Thoma in 3. p.

question. 83. artic. 3. ad 2. Episcopum posse concedere facultatem, ut in Ecclesia violata celebraretur ante reconciliationem. Nam in cap. Missarum, & in cap. Hic ergo, de consecrat. dist. 1. simpliciter decernitur, fieri posse sacrum, vbi iusserit, vel permiserit Episcopus, qui subinde, sicut potest concedere licentiam faciendi Sacrum in loco non Sacro, sic etiam in templo violato; quamvis graviores causas ad hoc requirat Aula, quia magis repugnat iuri, ac reuerentiæ templorum, ut rectè perpendit Cardinalis de Lugo num. 63. & ideo si distans Episcopus non possit ad reconciliandam Ecclesiam venire, de licentia Vicarij licebit in illa celebrare. Adit Cardinalis de Lugo vbi supra, tantam esse posse necessitatem, & tam difficile[m] aditum ad Episcopum, & ad eius Vicarium, ut etiam sine licentia ipsius celebrari posset in templo violato, quoniam Ecclesiasticum præceptum non obligat eum tanto rigore. Ponit exemplum, si populus non habeat aliam Ecclesiam in qua possit die festo Missam audire. Vide etiam Auerlam de Sacram. Euchar. quest. 11. sect. 14. §. Decimo tandem, & me citato Garziam vbi infra num. 48.

5. Sed quid dicendum de reconciliatione Ecclesie consecrate Regularium: possuntne eorum Prælati illas reconciliari; Et affirmatiuè respondent Doctores, quos citat, & sequitur Pater Franciscus Lugo vbi supra cap. 6. quest. 12. num. 96. sic enim ait; Certum est posse Regulares ex privilegio Pontificis templum, vel altare post consecrationem pollutum, reconciliare cum aqua (cui vinum simul & cinis adiuuctur) per Episcopum benedicta, vel Prælaturum Regularem si distet Episcopus duabus dietis, idest quatuordecim leucis, ut testantur Henriquez supra & Manuel tom. 1. regular. 9. 19. art. 2. & tom. 2. Bullar. fol. 268. Ioan. de la Cruz in Epitome lib. 2. cap. 5. dub. 6. qui citant concessionem Leonis X. Bull. 6. Videatur etiam nostrum Compendium verbo Ecclesia, n. 2. cuius privilegium de reconciliatione Templi, seu Cæmeterij consecrati ceperunt Henriquez, & Aula supra, & merito. Nam Leo X. ibi relatus de tali reconciliatione locutus est. Consonat Cardinalis de Lugo disp. 20. num. 61. Huc vsque Pater Lugo.

6. Sed ego adhareo eius sententiæ quoad Ecclesiam benedictam, sed quoad consecratam habeo difficultatem, nec parum facio in fauorem Regularium sic asserendo; vnde sentiant ipsi verba docti, & amicissimi Patris Hieronymi Gassii in summa theol. moral. vbi me citato & aliis Doctoribus tr. 3. diff. 8. dub. 2. punct. 5. num. 14. sic asserit. [Adiureto, quæ Peyrinis tom. 1. suor. privileg. constir. 1. l. tit. 11. §. 22. con algunos Autores que alega, dize que pueden los Prelados de la Religion reconciliar las Iglesias violadas consagradas, auida primero agua benedicta de Obispo: lo mismo dize Antonius Notarius in Summ. Bullar. tit. de pollut. Ecclesiar. num. 7. Y cita à Grassis, però esto no lo aconsejaria yo. Y lo muestra sentir assi Diana vbi supra. Tambien aduierro, que quando esta cerca Monasterio el del proprio Obispo, y se ofrece auer de bendecir, consagrar, ó reconciliar alguna Iglesia, se le ha de pedir con reuerencia, y instancia tres vezes, que se digne venir à hazer aquellas açiones, y si lo recusare sin causa legitima, pueden llamar à otro Obispo que venga à hazerlo, el qual podra muy bien aunque sea de otra Diocesi, y esto por privilegio de Sixto IV. concedido à los Menores, el qual no està reuocado por el Concilio Tridentino, como lo prueban ambos Rodriguez Manuel tom. 1. de regul. quest. 28. art. 1. & 2. Hieronymus resolut. 13. num. 4. Portell. verb. Benedicere, num. 4. Miranda quest. 40. artic. 5. & 6. Bauny quest. 13. citat]

Sup. hoc. & sequi. vsque ad 8. Nota hic. huius Ref. in duabus precedentibus Ref. in 8. Vltim. §. 15.

Sup. his diebus in Reuolucionibus not. præter ritas

habetur in hoc, quæ hic est typus...

citata donde añade, que si se escusare de venir, debent aquam ab eo suppliciter, & enixe, quam Gregorianam vocant, hoc est per eum benedictam, cinereque & vino permixtam petere, eaque Ecclesias suas quaslibet consecratas, respergere, purgare, & reconciliare. Pero contra toda esta doctrina, insurgit, nouissimè Diana *loco supra citato*, diciendo, que no ay necesidad de pedir licencia para reconciliar las benedictas, ni que por dextarla de pedir pueden los Obispos castigar à los Religiosos, ni poner por ello entredicho en sus Iglesias, empero diga lo que quisiere, que haran mal los Regulares, estando cerca el Obispo, no darle noticia de la violacion quando succedere, que esto pide la dignidad del Diocesano.

Sup. hoc libi dem.

7. Lo ultimo aduerto, que si el proprio Obispo estuviere lexos del Monasterio, negotio de dos jornadas, ò catorze leguas, y se ofreciese auer de bendecir, ò reconciliar la Iglesia violada, no tiene que pedirle licencia el Prelado, sino bendecirla, y reconciliarla, y en esto conueno con Diana, salvo si fuesse consagrada, que entonces saltem le auia de pedir agua bendita Por el, como queda dicho, esto consta del priuilegio de Leon X. concedido à los Menores. Ita Garzias.

8. Non nego tamen opinionem Patris Lugo doctore absolute, contra Garziam Patrem Marchinum de *facram. ordin. par. 3. cap. 10. num. 14.* vbi sic ait: Quando autem Ecclesie sunt consecratae, opus habent reconciliatione facta per Episcopum, qui non potest alteri etiam Vicario suo hanc facultatem delegare, quod sit munus ordinis Episcopalis. Quod si Ecclesia polluta sit Regularis, & Episcopus per duas Dietas longe abesset, tunc ex concessione Leonis X. facta mendicantibus, poterunt superiores illius ordinis, & reliqui communicantes in eorum priuilegiis, praedictam Ecclesiam pollutam aqua per ipsos benedicta reconciliare. Quod ego semel feci Ticini in Ecclesia nostra Sanctae Mariae Coronatae, polluta per quoddam homicidium, & dum post factum multos haberem Curiae Episcopalis aduersarios, visis, & inspectis nostris priuilegiis, omnes siluerunt. Ita Marchinus, qui citat Sayr. Rodriguez, Vgolinum, Barbosam, Henriquez, & alios.

9. Nota hic obiter cum eodem Marchino n. 16. quod si v.g. homicidium, vel magna sanguinis effusio contingat in porta Ecclesiae; tunc considera, an contigerit in primo limine, siue linea à parte interna portae, vel in parte externa illius. Priori modo Ecclesiam pollutam fuisse declarabis. Posteriori minime.

10. Hinc oritur dubium, an stans in ostio Ecclesiae, si recipiat vulnus lethale ab inimico, & mortuus cadat extra Ecclesiam, sanguinem in ea non effundendo, an, inquam Ecclesia remaneret polluta; Interrogatus de hoc casu, affirmatiuè respondi, nam licet effusio sanguinis fuerit extra Ecclesiam, tamen vulnus lethale receptum, & datum fuit in Ecclesia, quia qui stat in ostio Ecclesiae, dicitur stare in Ecclesia; ergo Ecclesia remansit polluta. Nec obstat quod sanguis fuerit extra illam effusus; nam si aliquis fuerit lethaliter tantum vulneratus in Ecclesia, & statim extra illam exiens, moreretur, etiam si in Ecclesia non effuderit sanguinem; adhuc Ecclesia pollueretur, vt dicunt communiter Doctores: licet ego olim contrarium sentiebam; sed hoc accidit in casu nostro. Ergo.

11. Nota hic etiam, quod excusatur à peccato Sacerdos celebrans in Ecclesia polluta, quoties pollutio contingeret post ceptum Canonem, imò tunc tenetur Missam proficui, vt sacrificium perficiat: secus si ante Canonem Missae violatio accideret, vel Ecclesiam ingrederetur excommunicatus nominatim declaratus per Iudicis sententiam; aut publicus Clerici percussor, qui non vult egredi; tunc celebrans debet à Missa desistere.

12. Deinde excusatur etiam Celebrans in Ecclesia polluta, si id faceret ad communicandum infirmum morti proximum: & quamuis in polluta Ecclesia Sacramenta ministrari non possint; si tamen Ecclesia sit Parochialis, licebit in ea baptizare, & seruare Eucharistiam pro eorum municandis infirmis. Vide Doctores citatos.

In Indice primo huius Tom. 9. lege Apudicem ad hunc tract. 1. vbi inuenies alias paucas diff. missas, & dispersas per alios tom. tract. & Ref. que simul pertinent ad hunc tract. 1. de Immunitate Ecclesiae.

TRACTATUS SECVNDVS

D E

IMMUNITATE ECCLESIASTICA.

RESOL. PRIMA.

An Clerici sint iure humano, vel Diuino exempti à legibus, & iurisdictione Principum secularium?

Et notatur, quod si Principes nolissent in hanc exemptionem consentire, Sumpsum Pontificem, & Concilia habere potestatem eam inducendi. Ex part. 1. tract. 2. Resol. 1.

Sup. hoc in §. 1. Ref. seq. §. 1. P R I M A sententia docet, dictam exemptionem esse à iure humano sed multum

consonam iuri diuino. Ita communiter Theologi: Sa- Non defina- las de legib. quast. 96. tract. 14. disp. 14. sect. 11. n. 120. tamen. & Molin. de iust. tom. 1. tract. 2. disp. 31. num. 6. Salon. seqq. & sup. tom. 2. in 2. q. 67. art. 1. concl. 4. Lessius lib. 2. cap. 33. in tract. 1. Ref. 8. Victoria relect. 1. de potest. Eccl. Medin. C. de rest. ad modum, & quast. 15. Scotus in 4. disp. 25. quast. 2. artic. 2. conclus. 3. 4. seqq. & la- tiffimè hic infra in Ref. & 5. Villalob. in sum. tom. 1. tract. 11. dub. 17. num. 2. 316. vique ad Henriquez lib. 10. cap. 15. num. 1. Aragon. in 2. 223. & pures hos DD. ibi quast. 62. art. 3. Pereira de manu regia; cap. 3. num. 3. Ledesin. in 4. p. 2. quast. 20. art. 4. concl. 2. Souf. in Expos. Bull. Cen. cap. 19. disp. 91. & Doctores, quos in Ref. 310. citat